

До спеціалізованої вченої ради Д 08.120.01
у Вищому навчальному закладі
«Університет імені Альфреда Нобеля»

ВІДГУК

ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора економічних наук, професора

ЮРИНЕЦЬ ЗОРИНИ ВОЛОДИМИРІВНИ

на дисертаційну роботу

Разживіна Віталія Миколайовича

**«Державне регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку
національного господарства»,**

**подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за
спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним
господарством**

Актуальність теми дослідження

Аналіз чинного стану української економіки свідчить про незадовільний рівень здійснення інвестиційної й інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. На сьогоднішній день національна економіка все ще потребує в цій сфері суттєвої державної підтримки. Вагомого значення набуває створення дієвого механізму стимулювання інновацій економічними суб'єктами. Отже, вдосконалення наукового підґрунтя, інструментарію та методів державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності зазначених процесів є важливим завданням.

У зв'язку з цим подальшого поглиблення потребує низка проблемних напрямків інвестиційно-інноваційного розвитку національного господарства. Зокрема, це стосується оцінювання стану інвестиційно-інноваційної діяльності, інструментів збільшення ефективності її державного регулювання.

На цій підставі тему дисертації Віталія Миколайовича Разживіна «Державне регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку національного господарства», присвячену дослідженню доцільно вважати актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Університету митної справи та фінансів за темою: «Розвиток зовнішньоекономічних відносин в умовах інтеграції у світове господарство» (номер державної реєстрації 0115U007054), в рамках якої автором обґрунтовано детермінанти інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства та визначено державний вплив на неї.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірності і новизни

Наукові положення, висновки і рекомендації, отримані в дисертації Разживіна В. М., є достатньо обґрунтованими, вірогідними, містять елементи наукової новизни.

Новизна наукових положень полягає у вирішенні в дисертації важливого наукового завдання обґрунтування теоретико-методичних положень і розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в національному господарстві.

Структура дисертаційної роботи чітко сформована і ґрунтується на послідовності розв'язання поставлених завдань, що дає змогу провести ретельне дослідження напрямів регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку національного господарства, сформулювати теоретико-методичні основи вдосконалення державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності економічних суб'єктів і запропонувати практичні рекомендації щодо їхньої реалізації.

Наукові положення, висновки і рекомендації, представлені у дисертаційній роботі, ґрунтуються на використанні достатнього різноманіття загальнонаукових і спеціальних методів дослідження (узагальнення, систематизація, групування, класифікація; аналіз і синтез; наукова дедукція й індукція; абстракція та логічний аналіз; схематичне і графічне зображення; розрахунково-аналітичні та порівняльні методи; економіко-математичне моделювання тощо).

Теоретичною основою дослідження стали довідкові та наукові публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників, присвячені проблемі стимулювання і регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. Дослідження опирається на нормативно-правові акти

України, статистичну інформацію, рекомендації українських й іноземних спеціалістів, дані рейтингових агентств тощо.

Використаний автором методично-дослідницький інструментарій дав змогу отримати необхідний рівень обґрунтованості теоретико-методологічних і методичних розробок.

Обґрунтованість наукових висновків, положень і рекомендацій викладених у дисертаційному дослідженні та їх достовірність підтверджується визначенням об'єкту і предмету дослідження.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження підтверджено відкритими публікаціями, апробацією на науково-практичних конференціях різного рівня, довідками про впровадження.

Вищезазначене дає підстави стверджувати, що представлена дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що характеризується достатнім рівнем обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій.

Наукова новина отриманих результатів

Вивчення дисертаційної роботи, автореферату та наукових праць здобувача дає змогу стверджувати, що автором у процесі розв'язання завдань дослідження одержано низку наукових результатів, що характеризують наукову новизну дисертаційного дослідження. До найбільш важливих можна віднести такі наукові положення:

систематизовано пріоритетні напрямки державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності національного господарства, що окреслює пріоритети за такими ознаками як сфера впливу – галузева пріоритетність, об'єкти впливу – виділення груп підприємств різної інвестиційної рентабельності з відповідною диференціацією методів впливу, інструменти впливу – пріоритетність фінансово-податкового характеру стимулювання (с. 51-53);

додатково використано такі детермінанти регулювання інвестиційно-інноваційного процесу в національній економіці як переваги ринкового саморегулювання і компенсаторно-стимулюючий державний вплив, ендогенно-корпоративні і ендогенно-екзогенні специфічні ризики ринкового саморегулювання та їх дуальність, що дозволяє комбінувати інвестиційні ресурси як у державному, так і приватному секторі та забезпечувати

реагування на турбулентність середовища інвестиційно-інноваційної діяльності (с. 54-55);

удосконалено методичний підхід до формування системи індикаторів оцінювання стану інвестиційно-інноваційної діяльності в національному господарстві, який, на відміну від існуючих, містить групи показників кількісної оцінки інвестиційно-інноваційного процесу, що дає змогу об'єктивно оцінювати ефективність державного регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності та розробляти відповідні регулюючі впливи (с. 99-107);

здійснено поглиблення інструментарію оцінювання податкових пільг у системі загальнодержавного впливу шляхом виділення пільгових інструментів безпосереднього впливу на інвестиційно-інноваційну діяльність таких як прискорена амортизація, пільгове оподаткування інвестицій і реінвестицій, а також доходів від інвестиційно-інноваційної діяльності (с. 145-153);

розвинуто засади забезпечення стимулюючого кредитування інвестицій залежно від їх рівня прибутковості та термінів окупності за рахунок розподілу інвестицій на низькорентабельні, високорентабельні й інвестиції інноваційного типу, що дає можливість більш спрямовано здійснювати державне стимулювання високорентабельних інвестицій, здійснених в інноваційну діяльність (с. 153-163);

удосконалено науково-теоретичний підхід до стимулювання реінвестиційної діяльності суб'єктів господарювання за допомоги трансформації системи оподаткування шляхом впровадження податку на виведений капітал, що дозволяє стимулювати інноваційну діяльність підприємств, прискорити оновлення основних фондів економічних суб'єктів і збільшити їхній потенціал реінвестування (с. 164-179);

обґрунтовано напрямки оптимізації державного стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства на підставі диференціації державної підтримки інвестиційних проєктів інноваційного спрямування залежно від характеру їх віддачі (с. 180-183).

Достовірність одержаних автором результатів забезпечується коректністю відповідних математичних перетворень, підтверджується наочністю графічних ілюстрацій, практичними прикладами й опрацюванням значної кількості літературних джерел.

Теоретична цінність і практичне значення наукових результатів

Представлені у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації мають теоретичну та практичну значущість. Доцільно виділити положення, що мають теоретичне значення: систематизовано показники інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства, запропоновано систему індикаторів стану інвестиційно-інноваційної діяльності в національному господарстві, задля державного стимулювання і регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства обґрунтовано напрямки оптимізації зазначеної діяльності, окреслено інструментарій пільгового оподаткування, розвинуто засади застосування окремих його інструментів, зокрема, податкового кредитування, описано науково-теоретичний підхід до стимулювання реінвестиційних процесів на рівні суб'єктів господарювання.

Теоретичне значення положень дисертації підтверджується їх використанням у навчальному процесі Університету митної справи та фінансів, зокрема, при розробці та використанні навчально-методичних комплексів дисциплін «Макроекономіка», «Інвестиційний менеджмент», «Управління інноваціями», «Регіональна економіка та регіональне управління», а також під час проведення лекційних і практичних занять (довідка № 10-38/01/172 від 07.02.2019 р.).

Практичне значення дисертаційних досліджень полягає у можливостях застосування теоретичних положень, які представлені у формі практичних рекомендацій.

Окремі пропозиції автора щодо формування системи індикаторів оцінювання стану інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства використано в роботі Дніпропетровської торгово-промислової палати (довідка №762/01-07 від 30.05.2019 р.), Луганської обласної військово-цивільної адміністрації (довідка №22-09/02-1336 від 07.06.2019 р.), ТОВ «Краматорський феросплавний завод» (довідка №2458/17 від 25.06.2019 р.).

Особистий внесок здобувача

Отримані наукові результати, викладені в дисертаційній роботі, одержані здобувачем самостійно. Внесок автора в результати досліджень, виконаних у співавторстві, відображено у списку публікацій.

Відповідність дисертації та автореферату встановленим вимогам

Дисертація й автореферат відповідають встановленим вимогам, що ставляться до кандидатських дисертацій.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний текст роботи викладено на 186 сторінках. Дисертація містить 19 таблиць і 20 рисунків. Список використаних джерел налічує 212 найменувань.

Визначені у дисертації мета, об'єкт та предмет дослідження відповідають її темі. Поставлені завдання вирішено, мету досягнуто.

Основні ідеї, методологічні положення і результати дисертації опубліковано у 14 наукових працях, а саме: 3 статті у наукових фахових виданнях України, 4 статті – у наукових фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз та у періодичних наукових виданнях інших держав, 7 праць апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій – 5, 39 др. арк., з яких особисто автору належить 5,17 др. арк. Пропозиції автора пройшли апробацію на 7 наукових і науково-практичних міжнародних і всеукраїнських конференціях.

Зміст автореферату відповідає змісту дисертації та в повній мірі розкриває отримані результати.

Напрямок дисертаційної роботи відповідає профілю спеціалізованої вченої ради та паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації

Разом з тим слід звернути увагу на окремі дискусійні положення дисертації та зауваження до неї.

1. У роботі автором подану структуру інвестиційно-інноваційного процесу в національній економічній системі (рис. 1.2., с. 47). Погоджуючись загалом із таким описом структури, вважаємо за доцільне звернути увагу на необхідність більшої уваги з боку здобувача характеристиці зв'язків, що виникають між зазначеними елементами.

2. Огляд зарубіжного досвіду державного управління інвестиційно-інноваційною діяльністю справляє враження не до кінця систематизованого. При наявності низки узагальнень, доцільно було би розглянути узгоджену політику важливих міжнародних об'єднань, таких як ЄС, ОЕСР, АСЕАН тощо, там де вона наявна (п.1.3, с.65-85)

3. За наявності очевидного зв'язку між розробкою детермінантів інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства в п.1.2 (с.45-65) і визначенням індикаторів інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів національного господарства в п.2.2 (с.98-107) в дисертації цей зв'язок прописано не достатньо рельєфно.

4. Варто було б доповнити дисертаційне дослідження у третьому розділі прогнозними розрахунками надходжень до бюджету за обох досліджуваних видів оподаткування (податку на прибуток підприємств і податку на виведений капітал) відповідно до запропонованої методики.

5. У роботі присутні поодинокі стилістичні неточності, які вказують на авторський стиль викладення результатів дослідження та не впливають на якість сприйняття матеріалу дисертації.

Проте, наведені зауваження не носять принципового характеру, мають уточнюючий характер і не знижують наукової цінності та практичної значущості дисертаційної роботи, не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Загальний висновок

Дисертаційна робота В. М. Разживіна є завершеним і самостійним науковим дослідженням, містить висунуті автором для прилюдного захисту нові обґрунтовані теоретичні результати, які в сукупності вирішують наукову задачу державного регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку національного господарства. Основні наукові положення і висновки автора дисертації науково є обґрунтованими, достовірними й апробованими на практиці та в навчальному процесі.

Зміст дисертаційної роботи відповідає означеній темі. Актуальність теми, наукова новизна отриманих результатів і висновки, її практичне значення є доведеними і не викликають сумніву. Обсяг, структура і стилістичне оформлення дисертації відповідає вимогам МОН України щодо докторських дисертацій.

Автореферат відображає головні позиції дисертації. Основні положення роботи опубліковані у спеціалізованих наукових виданнях.

Таким чином, дисертаційна робота «Державне регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку національного господарства» відповідає вимогам пп. 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013

року № 567 (зі змінами і доповненнями), а її автор – Разживін Віталій Миколайович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

**Офіційний опонент,
професор кафедри менеджменту
Львівського національного
університету імені Івана Франка
Міністерства освіти і науки України,
доктор економічних наук, професор**

З.В. Юринець

Підпис З. В. Юринець ЗАСВІДЧУЮ
Вчений секретар
Львівського національного
університету імені Івана Франка

О.С. Грабовецька

306
28.02.2020